

N:o 163.

Af herr **J. Andersson** i Vårgårda, om ändrad lydelse af §§ 8, 53 och 56 i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.

Man torde numera, äfven inom icke rent nykterhetssträfvande kretsar, hafva kommit till insigt derom, att ett lika sorgligt som ödesdigert misstag begicks, då under konung Oscar den I:s regering det så kallade bayerska ölet infördes i vårt land, förmodligen i den meniskovänliga afsigten att minska bränvinssupandet och dess skadliga inflytande bland vår befolkning. Erfarenheten har nemligen visat att ölet, långt ifrån att uttränga bränvinet, blifvit en bundsförvandt till detta som endast i det fallet uppträder ensamt, då det förra omöjligen kan åstadkommas, men i dylika fall alltid lika dåligt inverkan på seder och moral. Ty det är nu allmänt känt att ölet äfven innehåller en så stor alkoholprocent, att detsamma, förtärdt i nämnvärd quantitet, framkallar liknande verkningar som spritvarorna. Häraf följer då också, att lagstiftarne böra se till, att samma inskränkningar i möjligaste mån göras för åtkomsten af maltdrycker som för åtkomsten af spritvarorna, alldenstund det visat sig, att försvårad tillgång till dessa också haft till följd en minskad konsumtion.

Faktum är, att våra gästgifvaregårdar landet rundt, i stället för att vara vederqvickelseställen för resande, dertill de äro afsedda, mera likna vanliga ölkrogar, hvarifrån denna förföriska dryck, trots lagar och förordningar serveras till hvilken som helst, hvarigenom icke minst ungdomen förderivas och inledes i ett ytterst dåligt och omoraliskt

lefnadssätt. Så ser man en hop löst folk samla sig till gästgifvaregården på så kallade torgdagar och marknadsdagar, samt dessutom nästan hvarje söndags eftermiddag, dervid oftast förekomma oväsen, oordningar, ja, till och med slagsmål, hvilket allt, utom den dåliga inverkan det har på ungdomen, är i högsta grad egnadt att oroa den omkring varande traktens befolkning. Då dertill kommer att stadgade böter för den olaga utskänkingen äro allt för ringa, är det ej underligt att lagen litet eller intet aktas. För den allmänna tryggheten och den allmänna moralen är det rent af nödvändigt, att en ändring till förbättring härutinnan måtte åstadkommas.

Ehuru jag icke anser ölet såsom tillhörande den uti nämnda stadgar § 6 omnämnda »nödiga» förplägningen, så vågar jag dock icke hysa den förhoppningen, att ett förslag om borttagande af den i § 8 gästgifvare medgifna rättigheten till maldrycksutskänkning skulle kunna vinna bifall. Men då det nästan dagligen gifves exempel på, att denna rättighet missbrukas på så sätt, att gästgifvaren, anseende såsom »vägfarande» alla som gående eller åkande komma till gästgifvaregården, serverar öl till hvilken som sådant begär, så torde det vara af behovet påkalladt, att nämnda paragraf erhåller en så förändrad lydelse, att hvad som deri menas med uttrycket »vägfarande» fullständigare förtydligas. Och då öfvervakandet af att gästgifvare härutinnan icke öfverträder sin befogenhet är af största vikt för att lagen måtte hafva den verkan, som dermed åsyftas, torde den i § 53 af nämnda stadga kronolänsman ålagda skyldighet att minst en gång i månaden besöka de inom hans tjenstgöringsdistrikt varande skjutsanstalter för att tillse, att ordning och skick der äro rådande o. s. v., ej vara tillfyllest.

Slutligen anser jag det vara oegentligt att förseelser af den skjutsande och öfverträdande af förordningen om maldrycksförsäljning skola hänföras under samma straffpåföljder, i synnerhet som de förra kunna vara af temligen oskyldig art eller åtminstone oafsigtigt begångna, under det de senare säkerligen utförts med berådt mod. Äfvenså synes det vara en brist i ofta nämnda stadgars här nu åsyftade § 56, att straffpåföljden ej skärpes för upprepade brott mot förordningen om utskänkning af maldrycker.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt föreslå, att Riksdagen för sin del måtte besluta att nedannämnda paragrafer uti nu omhandlade Kongl. Maj:ts nådiga stadga angående skjutsväsendet af den 31 maj 1878 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

§ 8.

Innehafvare af nuvarande gästgifveri, vare sig att det såsom sådant bibehålles eller till skjutsstation inskränkes, ege att fortfarande tillgodonjuta de friheter, räntor och andra dylika förmåner, som blifvit det samma i laga ordning tillerkända.

Såväl gästgifvare som stationsföreståndare vare berättigad att, med den inskränkning, som för de i § 28 omförmälda fall finnes stadgad, vid eller utom måltider till personer som dit ankomma eller derifrån afgå med bantåg, ångbåt eller gästgifvareskjuts, försälja maltdrycker till förtäring på stället, dock med rättighet för Kongl. Maj:ts befallningshafvande att, då oordning dervid förekommer, sådan försäljning förbjuda.

§ 53.

Vid skjutsanstalt i stad skall magistraten hafva tillsyn derå att gästgifvaren eller stationsföreståndaren behörigen fullgör de honom i sådan egenskap åliggande skyldigheter.

Å landet skall kronolänsmannen minst två gånger i hvarje månad, med ungefär lika lång mellantid besöka de inom hans tjenstgöringsdistrikt varande skjutsanstalter. Vid dessa besök åligger det kronolänsmannen att med sorgfällighet undersöka, huru vida ordning och skick äro derstädes rådande samt gästgifvare eller stationsföreståndare behörigen iaktager hvad på honom ankommer att fullgöra; börande anteckning derom i dagboken göras, samt, om anmärkning förekommer, som finnes påkalla anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, sådan anmälan ofördröjligen aflåtas.

§ 56.

Öfverträdelse af hvad gästgifvare eller skjutsstationsföreståndare, så ock den, som i hans ställe sättes, entreprenör eller skjutsande enligt denna stadga åligger att iakttaga, straffes med böter från och med fem till och med femtio kronor. Sker förseelsen mot förordningen om utskänkning af maltdrycker, vare straffet första gången böter från och med trettio till och med femtio kronor, andra gången från och med femtio till och med etthundra kronor samt tredje gången från och med etthundra till och med tvåhundra kronor, hvarförutan i sistnämnda fall den skyldige vare från rättigheten att utskänka maltdrycker skild; egande i Stockholm öfverståthållarembetet samt i öfriga städer och å landet Kongl. Maj:ts befallningshafvande dessa böter ådöma, dock att, der brott tillika blifvit begånget eller fråga är om skadeersättning, som ej ostridig är, målet i sin helhet skall höra under domstols pröfning. Böter, som efter denna stadga ådömas, skola tillfalla kronan samt der tillgång till deras gäldande brister förvandlas efter allmän strafflag.

Om remiss till tillfälligt utskott anhålles.

Stockholm den 11 februari 1891.

Jonas Andersson

från Elfsborgs län.